

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Poniedziałek, dnia 25 września 1911 roku.

Redakcja i administracja "Nowego Kurjera Łódzkiego" mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej 37.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 11 do 12 w południe i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 8 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź Kurjer”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnoszenie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop.

TELEFONU Nr. 253.

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobne ogłoszenia 1/3 kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: 1 str. 50 kop., reklamy po 20 k., zwycz. po 12 k. za wiersz petitowy lub jego miejsce.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

Agencje: w Łodzi Biuro ogł. „Promień”, Piotrk. 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 416, róg Długiej; w Zgierzu: Al. Bielas, Poczek. Tram. Nowy Rynek
WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka.

Teatr Wielki. Dnia 28, 29 i 30 września r. b., odbędą się **3 Koncerty Symfoniczne.**

Warszawskiej Orkiestry Symfonicznej (FILHARMONJA) pod dyrekcją Józefa Ozimńskiego, z udziałem solistów Eli Kochańskiego (wiolonczela), Adama Andrzejewskiego (skrzypce), Marii Wróblewskiej (śpiew) i Zurawlewa (fortepian).

Bilety wcześniej nabywać można w składzie fortepianów I. M. Kamienieckiego PIOTRKOWSKA 90. SZCZEGÓŁY w AFISZACH.

II Emisja Akcji Tow. Akc. Elektrowni Zgierskiej w Zgierzu.

Zarząd Akcyjnego Towarzystwa Elektrowni, Zgierskiej ma zaszczyt podać do wiadomości, że na zasadzie uchwały Nadzwyczajnego Zebrania Ogólnego akcjonariuszów z d. 13/26 Kwietnia 1911 r., zatwierdzonej przez Ministerjum Handlu i przemysłu reskryptem z d. 2 września 1911 r. st. st. za № 7318, kapitał zakładowy Akcyjnego Towarzystwa Elektrowni Zgierskiej zwiększony zostaje o R.: 250,000 drogą emisji 2500 sztuk nowych akcji po R.: 100 każda, na następujących warunkach:

1) Cena emisyjna nowej akcji (2 emisji) oznacza się na R.: 104 za sztukę, z których R.: 100 zaliczone będą do kapitału zakładowego, reszta zaś za koszty związane z emisją i stemple.

2) Wpłaty na nowe akcje (2 emisji) dokonane być winny w terminach następujących:

a) najpóźniej d. 5/18 października 1911 r. R.: 29 z tego R.: 25 na kapitał zakładowy.

b) najpóźniej d. 5/18 listopada 1911 r. rb. 25 na kapitał zakładowy.

c) najpóźniej d. 5/18 stycznia 1912 r. rb. 25 na kapitał zakładowy.

d) najpóźniej d. 17/30 marca 1912 r. rb. 25 na kapitał zakładowy.

3) Nowe akcje (2 emisji) będą miały udział w zyskach za cały 1912 rok.

4) Każda akcja pierwszej emisji daje prawo do nabycia jednej nowej akcji (2-jej emisji).

5) Akcjonariusze, pragnący korzystać z prawa nabycia nowych akcji (2-jej emisji), powinni w miejscach poniżej wskazanych przedstawić swe akcje pierwszej emisji do ostępowania i jednocześnie wnieść pierwszą ratę R.: 29 na każdą akcję nowej (2-jej emisji, nie później jednakże niż 5/18 października 1911 r.

6) Akcjonariusze, którzy do wyżej wymienionego terminu t. j. do d. 5/18 października 1911 r. włącznie, akcji do ostępowania nie przedstawia i wpłat nie uczynią, tracą prawo nabycia nowych akcji (2-jej emisji) po cenie emisyjnej.

7) Przy wpłacie pierwszego wniosku wydane będą pokwitowania tymczasowe, na których następnie zaznaczać się będą dalsze wpłaty.

8) Do niniejszej emisji stosują się §§ 15 i 16 Towarzystwa.

9) Zapisy na nowe akcje i wpłaty przyjmują.

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Zgierzu

i Bank Handlowy w Łodzi.

Nowootworzony **Mme „Julie”**
= Salon Mód =

Dzielnia 3, 1-sze piętro. = Poleca najnowsze modele paryskie i kopje.

Elektrownia Łódzka

Podaje do wiadomości, że w bieżącym sezonie mogą być wykonane tylko te przyłączenia, które zostaną zameldowane do dnia 1/14 października i opłacone nie później jak do dnia 17/30 tegoż miesiąca. W razie jednak nastąpienie mrozów wszelkie roboty ziemne zostaną zawieszane. Nowe przyłączenia do sieci, zgłoszone po tym terminie, wykonane zostaną w sezonie wiosennym 1912 r. po ustąpieniu mrozów.

r1191-3-1

NAJSKUTECZNIEJSZY SRODEK usuwa

piegi, pryszcze, opaleniznę, wądry, czerwoność twarzy i wszelkie plamy

Pasta do twarzy

wynalazku aptekarza

Jana Niwińskiego.

Dla uniknięcia naśladownictwa, każde pudełko zaopatrzone jest w plombę, na której znajduje się № 204 i nazwisko wynalazcy

Jan Niwiński.

Sprzedaw w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach.

Kalendarzyk.

Poniedziałek, dnia 25 września 1911.

Dziś: Aureli P.

Jutro: Cyprjana i Justyny.

Do kobiet.

—o—

Kobieta dzisiejsza, wszelkimi siłami dążąca do pozbycia się krepujących ją więzów, do równouprawnienia, powinna też wyswobodzić się z pod tyranji mody, która, w szalonych swych wybrykach, dochodząc niemal do potworności, czyni wprost ujemną godności własnej jej hołdowniczką.

Bo czyż naśladownictwo na komendę najdziwaczniejszych form fryzury, kapeluszy, sukien etc., bez względu na wygodę, higienę, nawet estetykę i przyzwyczajenie — nie jest samo przez się poniżającym dla istoty rozumnej? A wszak o wyzwolenie to nawet walczyć nie potrzeba, niema żadnych potemu przeszkód, zależy to tylko od woli, zatem trzeba tylko zdobyć się na postanowienie i w czyn je wprowadzić.

A przemawiają za tem i liczne względy innego rodzaju.

Wiele szczegółów obecnej toalety damskiej stoi w rażącej sprzeczności nie tylko z wygodą, lecz i z higieną.

Już nawet samo „przymierzanie“ w pracowniach krawieckich stanowi tak wyczerpującą procedurę, że doprowadza nieraz do omdlenia! Ale czegoż się nie poświęca dla mody?... nawet zdrowie.

Tymczasem po uproszczeniu strojów uprości się i procedura ich przygotowania, czego konieczność chyba panie bardzo odczuwają.

Wobec tego, że moda obecnie w szalonym tempie się zmienia, panie znaczną część życia przepędzają u krawców, co, rozumie się, nie może nie odbić się na ważniejszych sprawach kobiecie powierzonych.

Należy też wziąć pod uwagę, że kilka razy rocznie zmieniana moda przyczynić się łatwo może do nadwyrężenia budżetu przeciętnego obywatela, gdyż, zanim suknia zostaje znoszona, już wyszła z mody i musi uleść przeróbce, albo też zupełnie się marnuje. Wiadomo zaś, że zakłócenia budżetu domowego

Teatr Polski **A. Zelwerowicza** **Jutro** **Ziomkowie.** **W środę** **Kowoci** **3-ci raz**
(Cegielniana 63, wiecz. **Wśród** **Stracone zachody miłości.** wiecz.

Teatr Popularny. **Jutro** **KRZYŻYACY** **ntwór sceniczny w 7-miu odsłonach,**
wiecz. **na tle powieści H. Sienkiewicza.**

prowadzą nieraz za sobą liczne komplikacje życiowe.

Okoliczności powyższe dostatecznie usprawiedliwiają konieczność reformy w tej sprawie.

Trzeba zatem, aby kobiety dobrze myślące utworzyły związek, któryby na czas dłuższy ustalił pewne formy stroju kobiecego, dopuszczające drobne tylko zmiany, podobnie, jak się to dzieje ze strojem męskim.

Pozostanie jeszcze w każdym razie możność dostatecznego urozmaicenia stroju zależnie właśnie od owych drobnych zmian, a poza tem i głównie—od różnorodności materiału. Natomiast nie będzie nikogo razić strój choćby dawniejszej doby, ponieważ w głównych zajęciach nie będzie zbytnio odbiegał od przyjętych norm.

Pojmując dobrze, że podjęcie takiej akcji jest rzeczą nietatwą; trzeba jednak pamiętać, że postępowanie w tej sprawie jest rzeczą wielkiej doniosłości, że zatem rzecz jest warta zachodu. Nie należy tylko z góry wątpić o rezultacie, choćby dla tego, że to znów będzie nowa moda.

Ta nowa moda ma być jednak pogodzeniem mody z warunkami życia, z którymi dotychczas zupełnie się nie liczą.

Dr. Rundo.

Ministerjum zdrowia.

Złożony Izbie państwowej 27 października r. z. wniosek ustawodawczy 83 posłów z centrum i prawicy o konieczności polepszenia ogólnego stanu sanitarnego w Rosji, jest obecnie rozważany w zarządzie głównego inspektora medycznego.

Wnioskodawcy powołują się na następujące słowa, napisane przez Monarchę w r. 1908 na raporcie d-ra Bertensona o walce z tyfusem na Kaukazie: Zwracam jaknajwiększą uwagę ministra spraw wewnętrznych na rozpaczyliwy stan spraw sanitarno-lekarskich w Rosji; należy wszelkimi sposobami starać się nie tylko o polepszenie tego stanu, lecz i o racjonalne postawienie sprawy; należy umieć zapobiedz epidemiom, a nie tylko walczyć z nimi; żądam, ażeby niezwłocznie opracowano i złożono Izbie prawodawczym sprawę uporządkowania w Rosji organizacji sanitarno-lekarskiej.

Wnioskodawcy zaznaczają, że pomimo powyższej decyzji, w Rosji nie uczyniono nic w tym kierunku, a tymczasem w latach 1909 i 1910 panowała w Rosji cholera, a w Odesie dżuma, stała zaś panują epidemie tyfusu, ospy, szkarlatyny, dyfterytu i innych chorób zaraźliwych.

W r. 1886 projektowano utworzenie głównego urzędu lekarskiego dla całego państwa, w r. 1904 utworzono urząd głównego inspektora lekarskiego w miejsce departamentu medycznego, lecz reforma ta okazała się mało skuteczną, gdyż główny inspektor nie posiada szerzej kompetencji. W r. 1906 specjalna komisja pod przewodnictwem von Anrepa podniosła konieczność utworzenia osobnego ministerjum zdrowia niezależnego od innych ministerjów, lecz myśl ta nie została dotąd urzeczywistniona.

Obecnie sprawy sanitarne w Rosji podzielone są pomiędzy następujące instytucje: 1) rada medyczna, 2) komitet weterynaryj, 3) zarząd weterynaryj, 4) zarząd głównego inspektora lekarskiego, 5) instytut medycyny doświadczalnej, 6) rada do spraw gospodarstwa miejscowego, 7) oddział zdrowia publicznego i dobroczynności publicznej głównego zarządu do spraw miejscowych. Wszystkie te instytucje przydzielone są do ministerjum spraw wewnętrznych. Oprócz tego istnieją osobne urzędy lekarskie dla wojsk lądowych i dla marynarki, na kolejach itd., a nadto Czerwony Krzyż ze swymi szpitalami i wreszcie osobna komisja do walki z dżumą.

Wnioskodawcy, uznając takie rozstrzelanie władz lekarskich za szkodliwe, domagają się zespolenia ich w osobne ministerjum zdrowia publicznego.

W ciągu ostatnich stu lat zmarło w Rosji 2 miliony ludzi na cholere; w ciągu pięciolecia 1902 — 1906 zachorowało w Rosji na różne choroby zaraźliwe 10,150,851 ludzi podług statystyki urzędowej. Gdy na zachodzie Europy od chorób zaraźliwych umiera 1 osoba na 1,000, to w Rosji od chorób zaraźliwych umiera 200 osób na 1,000.

Ogółem na cele sanitarne w Rosji państwo, ziemstwa, miasta i stowarzyszenia wydają rocznie około 90 milionów rubli, czyli po 60 kop. na każdego mieszkańca, co świadczy o wielkiem ubóstwie Rosji w zakresie zdrowotnym; w państwie rosyjskiem jedno ambulatorjum przypada na 21 tys. mieszkańców i na 2,700 wiorst kw.

Proponując utworzenie nowego centralnego urzędu zdrowia, wnioskodawcy obmyśliли dlań następujący zakres działania: 1) opracowanie zgodnie z nauką ogólnego ustawodawstwa sanitarnego i dozór nad stosowaniem nowych ustaw; 2) układanie planów walki z epidemiami i chorobami zaraźliwymi; 3) kierowanie działalnością sanitarną ziemstw, miast i organów rządowych z prawem mieszaną się w ich czynności w razie niezbędnej potrzeby, przewidzianej w ustawie; 4) zbieranie wszelkich danych statystycznych i udzielanie rad instytucjom miejscowym; 5) ogłaszanie instrukcji i postanowień w razie epidemii; 6) badanie spraw sanitarnych zagranicą; 7) rachunkowość lekarską; 8) dozór nad lekarzami; 9) zabezpieczenie pomocy lekarskiej dla ludu; 10) układanie programów egzaminowych; 11) dozór nad ekspertyzami lekarskimi w celach sądowych; 12) dozór nad aptekami i aptekarzami i zapatrywanie ludności w leki; 13) walka z fałsyfikacją produktów spożywczych i leków; 14) urządzenie i uregulowanie weterynaryj w państwie; 15) urządzenie i zarządzanie laboratorjum państwowem.

Powołując się na przykłady Anglii i Niemiec, gdzie istnieją centralne urzędy zdrowia, wnioskodawcy żądali w konkluzji, aby Duma państwowa uznała konieczność utworzenia ministerjum zdrowia.

Pomimo przychylnego nastroju Dumy, projekt utworzenia osobnego ministerjum zdrowia, w obecnej chwili niema zbyt wielkich szans powodzenia; natomiast rząd skłania się ku myśli, że należy utworzyć osobny główny urząd zdrowia publicznego, jako część ministerjum spraw wewnętrznych i nadać kierownikowi nowego urzędu prawa wice-ministra.

Śmiertelność

w poszczególnych zawodach w Prusach.

Na podstawie wyników spisu zawodów w Prusach z r. 1907 i zestawień urzędów stanu co do zawodów zmarłych, zarządzono w krajowym urzędzie statystycznym obliczenia o śmiertelności w poszczególnych zawodach.

Obliczenia te nie wydały, niestety, dokładnych rezultatów. Pomijając dane wątpliwe, można jako mniej więcej dokładne uważać następujące wykiki:

Najniekorzystniej przedstawia się śmiertelność ogólna w handlu i komunikacji, która wynosi 14.52 wypadków śmierci na tysiąc osób! Również wysoki procent śmiertelności wykazuje rolnictwo, w którym na 1000 osób przypada 14.01 wypadków śmierci, podczas gdy w przemyśle procent ten wynosi tylko 11.50.

Inaczej rzecz się przedstawia, jeżeli zamiast śmiertelności ogólnej uwzględnimy śmiertelność poszczególnych klas. Tu najmniej śmiertelności wykazuje rolnictwo, śmiertelność w przemyśle i rzemiośle jest w wieku od 15 do 40 roku życia o 15 do 25 procent, w wieku

od 40 do 50 lat o blisko 40 proc., od 50 do 60 roku życia o 50 proc. wyższą, aniżeli w rolnictwie.

Jeszcze gorzej przedstawia się procent śmiertelności w handlu i komunikacji, gdzie od 25 roku życia najmniej stosunkowo wypadków śmierci, najczęściej zaś w sawodzie szynkarskim.

Wśród poszczególnych zawodów przemysłowych najmniej stosunkowo wydarza się wypadków śmierci w przemyśle kamieniarskim i ziemnym; prawdopodobnie dla tego, że przemysł ten po większej części jest przemysłem leśnym, że więc liczby wypadków śmierci nie odnoszą się do całego roku, lecz tylko do pory letniej.

Górnictwo wykazuje większą śmiertelność w wieku aż do 40 roku życia; w późniejszym wieku zmniejsza się śmiertelność. W porównaniu do ogółu zawodów przemysłowych śmiertelność w przemyśle metalowym i druciarskim jest większą, mniejszą zaś w przemyśle maszyn, narzędzi, instrumentów i aparatów. Jeszcze korzystniej przedstawia się śmiertelność w przemyśle chemicznym.

Przemysł tkacki nie wykazuje na ogół tak wysokiej śmiertelności, jak powszechnie sądzą, ponieważ jako przemysł domowy z bardzo niskim zarobkiem obecnie już jest na wyznaczu.

Śmiertelność w przemyśle budowlanym do 30 roku życia stoi niżej przeciętnej liczby wypadków śmierci, w późniejszym wieku wykazuje natomiast wyższe liczby niż przeciętne, w przemyśle artykułów spożywczych wykazuje do roku 40 życia liczby przeciętne, w późniejszym wieku nieco wyższe.

Damazy Macoch

i towarzysze.

W sprawie podanej przez nas w sobotę wiadomości dotyczącej sprawy Macocha, „Kur. Por.“ pisze:

Badani przez sędziego śledczego każdy oddzielnie, Damazy Macoch i Izidor Starczewski spostrzegli, że sędziemu znane są szczegóły głośnej zbrodni jasnogórskiej, których nie ujawnił ani Damazy ani Starczewski, jak każdy o sobie przypuszczał.

Wynik ten naprowadził obu więźniów na domysł, że jeden drugiego „zasypuje“, wyrażając się technicznie. Nie mogło to być požądaniem dla tych 2-ch sprężyn głośnej zbrodni, postanowili więc zaprowadzić między sobą prawdziwą korespondencję, normującą wzajemny stosunek do zeznań na śledztwie.

Jak zdołali tego dokonać na razie nie jest rzeczą wiadomą, ale przecież potrzeba jest matką wynalazków, więc i w więzieniu może być poczta całkiem regularna. Tylko, niestety, na ślad takiej „filii“ pocztowej władza więzienna wpadła prawie zaraz i z odzieży Starczewskiego wypruła całą korespondencję.

Jest ona podobno niezmiernie ciekawą.

Każda karteczka składa się z pewnej liczby niezbyt pochlebnych epitetów i ostrzeżeń w tym rodzaju: „Czego mnie zasypujesz taki a taki“, albo „Dla czego zwiasz to na mnie?“

Faktem jednak jest to, że „braterska“ ta korespondencja nie zawiera żadnych ważnych szczegółów, dotyczących samej zbrodni lub rzucających światło na niektóre ciemne punkty. Pod tym względem więc wieść, jaka się rozszerzyła w pierwszej chwili, była nieco przesadzona. Sprawa kradzieży obrazu przynajmniej na tej drodze nie została wyjaśnioną.

Ale przy tej sposobności ujawnił się jeden ważny szczegół, o którym głośno mówią w całym Piotrkowie.

Wszystkie ściany, a więc i więzienne mają uszy. Tą drogą widocznie Damazy Macoch dowiedział się, że akt oskarżenia wrócił bez żadnej zmiany z

konsystorza wrocławskiego, a więc wrócił bez żadnej ulgi dla niego. Wszystko co władza świecka postanowiła w sprawie jego osoby, władza kościelna potwierdziła, wypuściła go więc całkiem pod swojej opieki i oddała sprawiedliwości świeckiej całkowicie.

To oddziało widocznie na Macocha ogromnie i przedewszystkiem roztępniało mu język.

Pewnego dnia oświadczył, że chce być powołany przed sędziego śledczego, ma bowiem do złożenia ważne zeznanie. Stało się zadość temu i Macoch zaczął tyle mówić, że sędzia zaprosił prokuratora na to posłuchanie. Co mówił, stanowi, rozumie się, ścisłą tajemnicę, ale relacje musiały być pierwszorzędne znaczenia, skoro prokurator na serjo pomyślał o wycofaniu aktu oskarżenia z Warszawy i wszczęcia dodatkowego śledztwa.

I kto wie, czy do tego nie dojdzie, a wówczas sprawa odwiekła by się zmieniła.

Jak jednak tłumaczyć sobie tę spójzoną „wielomówność“ Macocha? Jedni są zdania, że tkwi w tem gra na zwłokę, drudzy upatrują determinacji Macocha i sądzą, iż rzeczywiście rzucił nowe światło na tę ponurą tragedję jasnogórską. Zapewne niedaleka przyszłość wyjaśni tę zagadkę.

Z całej tej kompanji, jak widać, tylko Macoch i Starczewski kręcą się około swej sprawy, reszta wie dzie spokojnie żywot więzienny, nie bardzo troszcząc, co jutro przyniesie, najmniej zaś kłopotce się Krzyżanowska-Macochowa, która dba tylko o to, żeby jej nadobna powierzchowność nie straciła w szarych murach więziennych.

Skoro znowu przez zbieg okoliczności sprawa Macocha i towarzyszy wypłynęła na powierzchnię, nie od rzeczy będzie wyjasnić kilka szczegółów, niebył ściśle komentowanych przez prasę.

Przedewszystkiem co do jawności obrad. Biskup wrocławski ks. Zdzisław wiecki zwrócił się do prezesa sądu okręgowego w Piotrkowie w formie urzędowej z prośbą o wykluczenie jawności rozpraw. Prezes odpowiedział, że sprawa ta może być rozstrzygnięta na posiedzeniu sądowym, o ile ku temu będą prawne dane. Dziś o jawności czy niejawności nic nie można stanowczego powiedzieć. To tylko pewna, że kwestja ta rozstrzygnięta zostanie w danym wypadku wyjątkowo na pewien czas przed sprawą, a to dla uniknięcia kłopotów z biletami wejścia, z urządzeniem sali, zaoszczędzenia zjazdu sprawozdawców gazet, gdyby jawność została wykluczona.

Akt oskarżenia znajduje się obecnie w wydziale kwalifikacyjnym warszawskiej izby sądowej. Po wysłaniu aktu z powrotem do Piotrkowa, wówczas dopiero o terminie sprawy będzie mowa.

Oto jest ścisła relacja w tej sprawie, co do której zainteresowanie widocznie nie słabnie, a przeciwnie wzmagają się i każdy szczegół wydstawiający się u zewnątrz murów sądowych lub więziennych urasta do znaczenia pierwszorzędnego.

Nic dziwnego, wszak i teren i okoliczności i osoby działające, wszystko to złożyło się na całość olbrzymią i niezwykłą.

Wiadomości ogólne.

Okólnik do biskupów. Ministerjum spraw wewnętrznych okólnikowo zwróciło się do biskupów i administratorów diecezji rzymsko-katolickich z zawiadomieniem, że mogą wyjechać ze swych diecezji tylko za pozwoleniem ministerjum.

Przeciw bandytyzmowi. W celu ukrócenia bandytyzmu i szybszego ujęcia zbrodniarzy, generał-gubernator polecił gubernatorom w Królestwie Polskiem, aby w razie ujawnienia jakiego bądź napadu niezwłocznie

Rozkład jazdy łódzkich elektrycznych kolei Dojazdowych na linii Łódź - Aleksandrów.

W dni powszednie				W dni świąteczne									
Odchodzą z Łodzi		Odch. z Aleksandrowa		Odchodzą z Łodzi				Odchodzą z Aleksandrowa					
500 rano	355 pp.	535 rano	440 pp.	500 rano	1135 rano	525 pp.	535 rano	1225 pp.	615 wiecz.				
610 "	410 "	655 "	525 "	610 "	1200 "	550 "	700 "	1250 "	640 "				
655 "	525 "	740 "	610 wiecz.	635 "	1225 "	615 wiecz.	725 "	115 "	705 "				
740 "	610 wiecz.	825 "	655 "	700 "	1250 "	640 wiecz.	750 "	140 "	730 "				
825 "	655 "	910 "	740 "	725 "	115 "	705 "	815 "	205 "	755 "				
910 "	740 "	955 "	825 "	750 "	140 "	730 "	840 "	255 "	820 "				
955 "	825 "	1040 "	910 "	815 "	205 "	755 "	905 "	320 "	845 "				
1040 "	910 "	1125 "	955 "	840 "	230 "	820 "	930 "	435 "	910 "				
1125 "	955 "	1210 "	1040 "	905 "	255 "	845 "	955 "	500 "	1020 "				
1210 "	1040 "	1255 pp.	1120 "	930 "	320 "	910 "	1020 "	525 "	1045 "				
1255 "	1200 w noc.	130 "	1235 w noc.	955 "	345 "	935 "	1045 "	550 "	1135 "				
140 pp.		225 "		1020 "	410 "	1000 "	1110 "						
225 "		310 "		1045 "	435 "	1025 "	1135 "						
		355 "		1110 "	500 "	1200 w noc.	1200 "						

Dr. Feliks Skusiewicz
Andrzeja 13.
Choroby skórne i weneryczne
Godziny przyjęć: 9—11 rano i
4—8 wieczorem. W niedziele
10—1 w południe.

Dr. Rabinowicz
CHOROBY GARDŁA, NOSA,
I USZU.
3. ZIELONA 3.

Dr. M. Papierny
Akuszer i specjalista
chorób kobiecych.
Przyjmuje do 11 rano i od 4 i pół do
6 i pół po południu.
Ulica Południowa 23.
Telefonu № 16.88 2064

Dr. Małowist
powrócił
choroby dzieci i wewnętrzne.
Godz. przyjęć: od 9—10 rano
i od 5 do 6 po południu.
Mikołajewska 29.
Telefon 18—48.
2752 51

Dr. L. Prybulski
Choroby skórne, włosów, (kos-
metyka) weneryczne, moczopię-
we i niemocy płciowej. Leczenie
syphilisu Salvarsanem „Ehrlich-
Hata 606”
ulica POŁUDNIOWA № 2,
Przyjmuje chorych od 8—1 rano i od
4—9 po poł., panie od 5—6 po poł.
8674 0 0

SPECJALISTA
Chorób skórnych, wenerycznych
i niemocy płciowej
Dr. LEWKOWICZ
powrócił
Przy syphilisie stosowanie prep
„606”
Leczenie elektrycznością i masa-
żem wibracyjnym.
Zachodnia № 38
od 9—1 i od 6—8 dla pań od 5—6
w niedzielę od 9 do 3. r. 1109 0 1

Dr. L. Klaczkin
Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne,
choroby dróg moczowych.
Przyjmuje pod 8—1 rano i od
5—8 wiecz. dla pań od 4—5 po
południu. 7113—6

Dr. Franciszek
Koziolkiewicz
Telefonu № 17-14.
mieszka
ul. Piotrkowska 103.
Choroby wewnętrzne, dzieci
kobięce.
Przyjmuje od 9 i pół do 11 rano, i od
6—8 wieczorem. 2674—30—1

Dr. REJT
Średnia 5,
Sp.: Choroby skórne, wenerycz-
ne, kosmetyka Leczenie SYPHI-
LISU Salvarsanem „ERLICH-
HATA 606”
Godziny przyjęć: od 8—1 rano i od 4—8
wiecz. W niedziele i święta 9—2 pop.

Dr. I. Silberstrom
mieszka obecnie na Zawadz-
kiej № 12. Choroby skóry,
włosów, i weneryczne. Radykal-
ne usuwanie szpecących wło-
sów.
Przyjmuje, od 11 i pół, od 2 i pół
po poł. od 5 i pół, do 8 i pół, wiecz.
Dla pań od 4 i pół, do 5 i pół. W nie-
dziele do 3 po poł.

Dr. med. Z. Golc
choroby skórne i wener.
ul. Mikołajewska № 18.
Telefonu № 2060.
Godz. przyjęć od 9 do 12 i od 4 i pół
do 7 i pół w., w Niedziele i święta od
9 do 12 i pół. r.376 10

Dr. S. Sznitkind
ul. Średnia nr. 2.
Leczenie elektrycznością i masa-
żem.
Przyjmuje od 8—2 po poł. i od
4 do 9 wiecz., dla dam od 4—5
po poł. 2185 20 1

Dr. Helman
powrócił.
choroby uszu, nosa, i gardła
Mikołajewska 4. Tel. 1600
Przyjmuje od 10-ej do 12-ej i od 5 do
7 wiecz. r.1150 0 0

Dr. Litmanowicz
Krótka 12.
Choroby dróg moczowych
(pęcherza i nerek)
Cystoskopia i zgłębnikowanie
moczowodów.
Godz. przyjęć: od 8—10 i 4—7.
r.1140 0 1

Dr. med. Leyberg
powrócił.
Choroby skóry, włosów, wene-
ryczne i moczopięciowe.
10—1, 6—8. Dla pań 5—6 poczekalnia
oddzielna.
Krótka 5. Telefon 26—50.

Inhalatorjum
do wziewań suchych, system
Körtinga, przy chorobach nosz
gardła i dróg oddechowych, jak
również przy zaburzeniach prze-
miany materji (szczególnie skroś
fułozą).
Otwarte codziennie, oprócz niedziel i świąt
od godz. 4—7 po poł. Spacerowa № 2,
r.319. 0 1

Brykiety

z węgla kamiennego.
Sprzedaż NA WAGĘ wyłącznie: Przejazd 30a.
Sprzedaż na sztuki: Przejazd 21 i we wszystkich
sklepach spożywczych i t. p.

Podpałki ^{ROS-}nowe w pęczkach po 6 k.
Składy węgla i drzewa pod firmą
DRZEWO
Przejazd 21 i 30a. Tel. 17-09 i 28-80.

r13—02—1

Światłolecznicy i Roentgenowski INSTYTUT D-RA S. KANTORA,

Specjaliści chorób skórnych, włosów, wenerycznych i moczopięciowych
ulica Krótka № 4. Telefonu № 19—41. 172 0 0

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowem
(choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia
(świeżba, hemoroidy) elektrolity (radykalne usuwanie szpecących włosów),
masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego (niemoc
płciowa), kaustyka, (usuwanie brodawek), Endo i cystoskopia (oświetlanie
organów moczopięciowych). Elektryczne świetlne kąpiele i gorące
powietrze. Leczenie syphilisu „Ehrlich-Hata 606”.
Przyjmuje od 8—2 i od 6—9, dla pań od 5—6; osobna poczekalnia.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych D-rów L. Falka, Z. Golca, M. Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2—5 rb., ambula-
torjum dla niezamożnych, 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finse-
na i Kromayera i prądami o wysokim napięciu (arson-
izacja). Badanie krwi i mamek na syphilis.

Godziny przyjęć: od 8—9 rano, od 11 i pół do 1 i pół
po poł. i od 7—8; w niedziele i święta od godz. 9—10 i
od 12 i pół do 1 i pół po południu Kobiety chore na choroby
skórne i weneryczne przyjmuje p-ni Dr. Zand-Tennen-
baum w poniedziałki, środy i piątki od 5 i pół do 6 i pół.
1145—1—

Idealny środek na pęgi,
pryszczę, wagner, zaczer-
wienie twarzy i żółte
plamy. Sprzedaż w per-
fumerjach, składach apte-
cznych i aptekach.
r.1080 4 1

Kilku zdolnych monterów
zawodu gazowego znajdują w Ło-
dź zatrudnienie. Oferty piśmien-
ne nadsyłać do biura. Ogłoszeń
Ungra, Warszawa Wierzbowa 8
pod literami „A. B.” r.1181-2-1

Towarzystwo Akcyjne Rzeźni Miejskich

w Rosji

Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5.
Łódź, Rzeźnia Miejska.

poleca:

- 1) Włosień tapicerski.
- 2) Krew suszoną.
- 3) Mączkę mięsna.
- 4) Kupuje i sprzedaje skóry surowe,
mokre i suche.

1882—20

Kąpiele Centralne

Zachodnia № 38.

Urządzone według ostatnich wymagań techniki i komfortu.

Łaźnie: Rzymska i parowa, prysznic, basen, wanny, wspólna sala wypoczynku, fryzjer, pedicure, pisma krajowe i zagraniczne, bufet. Łaźnia I kl. otwarta tylko w srody, czwartki, piątki i soboty, a II kl. w czwartki, piątki i soboty.

UWAGA: O dniu otwarcia łaźni dla Pan nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Zarząd.

DRUKARNIA

St. Książka

Łódź, Zachodnia 37.

DRUKARNIA ZAOPATRZONA ZOSTAŁA W NOWE WZORY PISM. :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

PRZYJMUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES DRUKARSTWA WCHODZĄCE, PO CENACH UMIARKOWANYCH. :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: ::

TYGODNIK SATYRYCZNO-POLITYCZNY

"SZCZUTEK"

wychodzi w Warszawie w każdy czwartek.

Rocznie 6 rb., półrocznie 2 rb., 50 kop., kwartalnie 1 rb. 25 kop.

V rok istnienia. r1030 6 1 Redaktor-wydawca: Adolf Starkman

Jania biblioteka publiczna

Tow. „Wiedza”, Rozwadowska № 15

otwarta jest w dni powszednie od godz. 6 — 8 wiecz., w niedziele i święta od 1 — 3 po poł. Książki wypożycza się bez zastawu za opłatą 5 kop. miesięcznie. Księgozbiór liczy 5,000 tomów. 120—15—1

„HANDLOWIEC“

JEDYNY NIE SUBSYDJOWANY ORGAN PRACOWNIKÓW HANDLOWYCH I PRZEMYSŁOWYCH.

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca.

- „Handlowiec“ broni praw i interesów wszystkich pracowników handlowych i przemysłowych
- „Handlowiec“ zamieszcza stale wakujące posady.
- „Handlowiec“ zamieszcza sprawozdania ze wszystkich stowarzyszeń polskich w kraju i zagranicą.
- „Handlowiec“ udziela bezpłatnie porad prawnych.
- „Handlowiec“ daje BEZPŁATNIE premium w postaci cennych dzieł naukowych.
- „Handlowca“ prenumerować można we wszystkich kantorach pocztowo-telegraficznych.

Numery okazowe gratis.

Adres Redakcji: Warszawa, Miodowa 3.

CENA: rocznie . . . . . Rb. 5.—)
kwartalnie . . . . . 1.25) z przesyłką pocztową.
Prenumeratę wnosić również można przez T-wo pracowników handlowych (Śliska, №9).

Redaktor J. Karasiński. Kierownik literacki K. Hoffman.

Kto szuka:

pracy,
posady,
służby,
mieszkania,
zbytu towarów,
reklamy wyrobów,
dzierżawy.

Kto potrzebuje:

inżynierów,
urzędników,
techników,
leśniczych,
pomocników,
pokojówek,
kucharzy,
kucharek,
służby.

Kto chce:

nająć mieszkanie,
kupić lub sprzedać
ziemię, handel,
gospodarstwa,
pożyczyć pieniądze
i t. p.
lub podać cośkolwiek
do wiadomości ogółu

najlepiej i najtaniej
uzyska to przez
OGŁOSZENIA
w „Nowym Kurjerze Łódzkim“.

Teatr „URANIA“

PROGRAM od 16 do 30 września r.b.
NADZWYCAJNY PROGRAM.

Wary and Burus

Komiczni akrobaci

Adolf Ernest

Iluzjonista-manipulator,

Steinfels-Luo

wykwintny śpiewacz i rufel komiczny

The 4 Boris

Akrobaci po trampolinie.

Hartmont

Błyskawiczny rzeźbiarz z barwnym wykonaniem figur.

J. Groll

Zagrzebanie żyjącego człowieka.

Nina i Eugeniusz Bolscy

Polski humorystyczny duet śpiewaczy

Arigossi

Tańce z transformacją-duet.

Les Orsielo's

Muzycal-Excentrik.

Les Diouatti

Marmurowe grupy współczesnych mistrzów.

URANIA-BIO

znana obrzędów.

W ogrodzie koncerty

orkiestry kapelm: Sellera,

SZCZURY

i myszy szybko i pewnie wytepia pasta przygotowana w Apteczce A. Zalewskiego w m. Rawie, gub. Piotrkowska. Cena funta 120 kop. r. 1020 72

Nauczycielka

z czteroklasowem lub wyższem świadectwem Gimnazjum Rządowego i dobrą grą na fortepianie, potrzebna na wyjazd. Oferty pod „K. J.“ w Kurjerze. 2773—3—1

Ogłoszenia drobne:

Bona, izraelitka, mówiąca dobrze po polsku i umiejąca szyć potrzebna zaraz do trojga dzieci Freidsohn. Zawadzka 23.

Do sprzanienia w Tomaszowie Rawskim plac morgowy narożny z planem na dom murywany, piętrowy na 12 mieszkań. Plac może być również podzielony na mniejsze place, cena całości 5500 rubli wiadomość Tomaszów, Kolejna 434 dom Bo-brzyka, Michał Własow. r2772—3—1

Do wynajęcia pokój umeblowany od 1-szego Konstantynowska 13 m. 37. r2715—3—1

Do salonu mód poszukuje się zdolną podręczną i uczennicę Dzielną 3. 2784—3—1

Monterzy, pomocnicy, elektrotechnicy mogą się zgłosić do biura „Elektron“, Benedykta № 1. r2770—3—1

Potrzebna trenblanka izraelitka (pierwszeństwo dla muzykalnej) do dwójga dzieci. ul. Zawadzka 20, Silberstein 1 p. r2765—3—1

Pielęgniarka wykwalifikowana z długoletnią praktyką w szpitalach, poszukuje koniecznie w miejscu lub na wyjazd. Prosi się o wszelkich funkcji, w kres fachowego pielęgniarskich wchodzących, w szpitalu lub mu prywatnym. Może również z pożytkiem zająć się wychowaniem dzieci lub objęciem zarządzeniem gospodarstwa domowego. Łasza we oferty uprasza się nadsłać do administracji „Nowego Kurjera Łódzkiego“ pod „Pielęgniarka“ Zachodnia 37.

Potrzebni chłopcy do rozszerezenia gazet z kaucją r. 2725—1

Potrzedni inkasenci z r. 2781—1

Przybłąkał się pies duży, 12 laty, maści brązowej, do odebrania Długa 12 m. 2785—1

Taniol z powodu wyjazdu do sprzedania garnitur meblowy, kich mebli, otomana, szafa i le innych rzeczy. Rozwadowska 28. Wadomość u stróża 2786—1

WAŻNE dla dami Uczeń kosmetyczny, przy Panie M. Janickiej, Łódź, Kontantynowska № 10 (róg chodniej), prowadzony jest kierunkiem uzdolnionej kosmetyczki uczennicy d-ra Zamenczy specjalność: masaż twarzy, usuwanie zgrubiałych podbrudzi zmarszczek, wągrów, brodawek, czerwoności nosa i zbytniej szorstkości na twarzy, pielęgnacja rąk „Manicure“ usuwanie włosów z głowy, farbowanie włosów i czesanie dam. r2743—1

W sobotę wieczorem zagadł pies duży jańczy, chudy, złotej rasy. Łasza znalazła zecicie takowego prowadzić na ul. Ciemna 9 gospodarza. 2782—1

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Poznańskiej i kwit od zegarmistrza C. Lipiec na zegarek za № 120, zostawiony do reparacji № 6087 na imię Adolfa Kopa. r2745—1

Zaginęł paszport, na imię J. Pagowskiej, wydany przez Oberpolicmajstra Warszawy.

Zaginęł paszport, wydany przez magistratu miasta Łódź, imię Leonarda Reicherta. r2735—1

Zaginęł paszport wydany przez gub. Biegun pow. sierpeckiego, płockiej na imię Pina Poznańskiego. r2758—1

Zaginęł paszport wydany przez gub. Radogoszcz pow. łódzkiego gub. pio-trkowskiej na imię Edwarda Lendnera. r1183—1

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Janki Wojdysławskiego, na imię M. Piechulskiej. 2779—1

Zaginęł paszport, wydany przez gub. Gmosin, pow. brzeskiego, gub. Piotrkowskiej, imię Kazimierza Kaweckiego. 2780—1

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Marja Kohna, na imię Antoniego Polaka.

Zaginęła karta wydana w miasteczku paszportu przez naczelnika powiatu m. Łódzi na imię Stanisława Fijorkowskiego i inne inne okumenty. 2783—1

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Szulca Fuksa, na imię Franciszka Kowalskiego. 2787—1

Zaginęł paszport, wydany przez gub. Siedliszcze, pow. Ostrowskiego, gub. lubelskiej, na imię Feliksa Spaczyńskiego. 2788—1